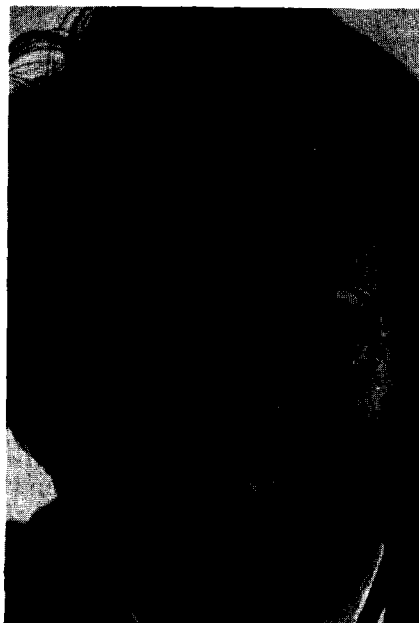

Engels werk

Als je de economie maar laat uitzielen, keert de wal vanzelf het schip. Je zou dit het motto kunnen noemen van het economisch beleid dat de Westerse wereld thans voert. Het is al matigen wat de klok slaat. Uiteindelijk zal er dan wel weer economische groei komen met herstel van werkgelegenheid. De monetaristen hebben het economische spel dus duidelijk gewonnen, maar of het veel knikkers zal opleveren, is zeer de vraag. De resultaten van het economische beleid in Groot-Brittannië zouden daarvan wel eens een bewijs kunnen zijn. Ik durf dit echter niet met zekerheid te stellen, want het is natuurlijk niet onmogelijk dat Engeland thans in het dal van het uitzielingsproces zit; een dal dat overigens jarenlang kan duren.

De Engelse regering voert een beleid dat erop gericht is om via verlaging van de inflatie de werkloosheid te bestrijden. Veel succes heeft dat beleid overigens nog niet, zoals prof. Vandewalle in *ESB* van 5 november 1980 uiteenzette. Ook volgend jaar is Engeland nog niet uitgezikt. Voor 1981 wordt weliswaar een lagere inflatie verwacht dan dit jaar (15% in 1980 en 11% in 1981) en de afname van de produktie zal vertragen (3% in 1980 en 1,5% in 1981), florissant wordt de situatie er niet. Dat blijkt vooral na een beschouwing van de werkloosheidscijfers.

Dit jaar zal de werkloosheid in Groot-Brittannië ca. 8,5% bedragen (mannen 9,5% en vrouwen 6,5%). Die werkloosheid is erg onevenwichtig over het koninkrijk verdeeld. In het Zuiden bedraagt de werkloosheid bijna 6%, in het Noorden en Wales bedraagt ze bijna 12% en in Noord-Ierland bijna 16%. De vooruitzichten voor 1981 zijn eveneens niet best: de werkloosheid zal oplopen tot

ruim 10% van de beroepsbevolking; thans groeit de werkloosheid per week met 25.000 personen. Kijken we naar de samenstelling van het aantal werklozen dan wordt het beeld nog ongunstiger. In één jaar is het aandeel van het aantal werklozen jonger dan 20 jaar gestegen van 25% naar ruim 29%. Bovendien wordt aangenomen dat in de komende jaren tot en met 1983 het aantal langdurig werklozen met ca. 70% zal stijgen.

Wat doet de Engelse regering aan deze problemen? In feite maar weinig. De regering vertrouwt erop dat de werkgelegenheid weer zal aantrekken nadat de inflatie is gedaald. Daarin past ook haar industriebeleid voor o.a. de genationaliseerde bedrijven. Een arbeidsvoorzieningsbeleid voert ze nauwelijks, aangezien ze dit vrijwel volledig overlaat aan de Manpower Service Commission (MSC). De MSC is een z.g. quango (quasi national government organisation), in 1974 opgericht en bestaande uit een onafhankelijke voorzitter, 3 vertegenwoordigers van de TVC (werknemers), 3 vertegenwoordigers van de CBI (werkgevers), 2 regionale vertegenwoordigers en 1 deskundige. Hoewel de MSC verantwoording verschuldigd is aan de minister van Werkgelegenheid voert ze haar eigen beleid en is ze van plan dat te blijven doen. Het gehele arbeidsvoorzieningsapparaat is dan ook in haar handen, zij het dat dit apparaat onderworpen is aan stringente overheidsregels, vooral m.b.t. de financiële middelen en het personeel. De MSC ondervindt duidelijk de invloeden van het monetaire beleid; haar financiële middelen en haar personeel — behorende tot de Britse Civil Service — zullen volgens plan tot 1984 jaarlijks moeten inkrimpen. Ze lijkt qua organisatie dus enigzins op de Nederlandse Raad voor de Arbeidsmarkt, maar beschikt over bevoegdheden waarover deze raad m.i. nooit zal willen beschikken.

De MSC voert een centralistisch beleid dat vergelijkbaar is met het Nederlandse arbeidsvoorzieningsbeleid. Een complicatie daarbij is dat de regio's Schotland en Wales beide een eigen minister hebben met eigen verantwoordelijkheden o.a. op de arbeidsmarkt. Deze decentralisatie heeft voor de arbeidsmarkt tot nu toe niet tot positieve resultaten geleid.

De inhoud van het arbeidsvoorzieningsbeleid berust op twee pijlers: 1. modernisering van de organisatie en van haar functionering (waaronder de omzetting van de traditionele arbeidsbureaus in moderne job-centers); 2. speciale aandacht voor de moeilijkste problemen op de arbeidsmarkt: de jeugd en de langdurig werklozen.

Het gehele apparaat lijkt erg commercieel opgezet, maar, constateert de MSC in één van haar publikaties, de invloed van de MSC is beperkt, want afgezien van een aantal werkgelegenheidsverruimende maatregelen, kan ze geen arbeidsplaatsen scheppen. Arbeidsplaatsen verdwijnen daarentegen voortdurend en de ook in Engeland bestaande openstaande vraag, waarvoor de MSC met scholingsprogramma's aanbod creëert, is in een jaar tijd vanwege de economische malaise gehalveerd.

Desondanks blijven werkgevers en werknemers hun verantwoordelijkheid voor het arbeidsmarktgebeuren aanvaarden, om toch nog enige gerichte invloed op het regeringsbeleid te kunnen uitoefenen. Dat is dan een klein lichtpuntje voor Engeland, dat bekend staat om zijn voortdurende arbeidsconflicten („industrial disputes”, zoals de Engelsen zelf zeggen). Of het Engelse regeringsbeleid meer licht zal brengen, durf ik te betwijfelen.